

Tolerancijos ribų kaita ir europietiškas medijų diskursas

Santrauka

Straipsnyje nagrinėjama religinės tolerancijos problema šiuolaikinėje Europoje. Šiandienos masinės informacijos priemonėse vyrauja nuomonė, jog religija sugrįžo į pasaulinę politiką bei kultūrą ir vaidina jose svarbų vaidmenį. Šiuolaikinės tolerancijos sampratų prieštaravimas, o taip pat jos ribų ir turinio kaita yra glaudžiai susieti su deteritorizacija. Vis didėjantis imigrantų skaičius šiuolaikinėje Europoje, stiprėjanti jų politinė bei kultūrinė įtaka pagimdė diskusiją apie multikultūrinę ir multikonfesinę visuomenę. Naujos su dvasingumu susietos sienos skiria šiandien ne teritorijas, o socialinių kultūrinių vertybių įtakos sferas bei jų reikšmes tose pačiose teritorijose. Vertybės, pripažįstamos dalies tos pačios valstybės ir teritorijos gyventojų, tampa dvasinės dezintegracijos ir naujų sienų atsiradimo pretekstu. Vieši masinės informacijos priemonėse vykstantys debatai atspindi stiprėjančias antimusulmoniškas

nuotaikas, kurios diegiamos ir kultūros, politikos bei religijos sampratoje. Straipsnyje nagrinėjama stiprėjanti netolerancija masinės informacijos priemonėse bei jos raiškos specifika Rytų ir Vakarų Europoje.

Autorius išskiria tris pagrindinius veiksnius, lemiančius tolerancijos sampratos ir ribų kaitą: religijos kaip reikšmingo europietiškos politikos ir kultūros veiksnio sugrįžimas, globalizacija ir religinis pliuralizmas, skatinantys ne tik integraciją, bet ir nepakantumą bei sukeltą atvirus konfliktus. Ir pagaliau religijos medializacija kaip procesas, kurio rezultatas – besikeičiančios religinės, rasinės, etninės tolerancijos ir netolerantiškumo ribos. Masinės informacijos priemonės, formuodamos diskursą ir įvaidindamos problemas, atspindi religinės Europos įvairovę, jos prieštaravimus ir konfliktus, o taip pat įtaką politiniam, socialiniam bei kultūriniam gyvenimui.

Esminiai žodžiai: deteritorizacija, medijos, politika, religinis pliuralizmas, tolerancija.

Gauta 2014.10.12